

Inserati se sprejemajo in volja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
ocena primeroma znižuje.

Rokopisi

ne vračajo, nevrakovanu
pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejemno opravništvo
(administracija) in opis oddaja na
Starom trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati volja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji volja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 " "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
volja 60 kr. vošč na leto.

Vredništvo jo v Rožarh ulicah
št. 25.

Izhaja po triletni na teden in
sloce v torak, četrtek in soboto.

O pravu katoliške cerkve v Bosni.

Časopisu „Defense“ se piše iz Pešte:

Slišali smo, da v Vatikanu jako skrbno
razpravljajo zadevo verskih razmer v Bosni in
Hercegovini.

Poleg najnovejših vesti poklican je bil
Strosmajer v Rim, da poda tamo svoje nasvete
pri izdelovanju predlogov o novi uravnavi v
Bosni in Hercegovini. Znameniti škof djakov-
ski ima poleg vsestranskega poznanja teh de-
žel tudi velik vpliv na prebivalstvo, katero
spoznava njegovo voliko moč in silno požrtvo-
valnost, ki ga sili prosto preskrbeti Bosnja-
kom spoznanje njihove svete vere.

V Djakovu založil je frančiškanski sem-
nar, kjer se je že dolgo let odgojevalo bosens-
ko duhovstvo, ki si je s svojo prijaznostjo in
požrtvovalnostjo vedelo pridobiti ljubezen pre-
bivalcev mohamedanskih in pravoslavni. Ško-
fje pa in popje pravoslavni, poslani tja od
patriarha carigradskega, uživajo pri ondutih
prebivalcih večino miržujo zaradi svoje raz-
košnosti in požrečnosti.

Število prebivalcev Bosne in Hercegovine
stavlja na en milijon duš, med katerimi je
150.000 katolikov, 310.000 mohamedanov in
540.000 pravoslavni. Spoznavalci grško vzhod-
ne cerkve, ki si vže davno žele voliti škofa
svoje narodnosti, pač težko pričakujejo trenu-
tka, ki jih odtrga duhovske oblasti patriarha
carigradskega in podoblasti Karlovškemu. Mo-
hamedani t. j. begi in ostalo prebivalstvo slo-
vanskega plemena želó si tudi verske svobode
in sloce v onaj meri, da se jim dovoli voliti
svoje duhovstvo neodvisno od šejk-ul-izlama.

Razvidno je toraj samo po sebi, da pri
takih razmerah vsa neumorna delavnost pripa-
da katoličanom; in če se oziramo na vpliv,
katerega ima katoliško duhovstvo v novo pri-
dobljenih deželah, smemo se nadejati najbolj-
šega uspeha. Med pravoslavni Bosnjaki in
mohamedanski begi jih je mnogo, ki so vže
zelo naklonjeni katoliški veri. Trebalo bo
tedaj razviti vsestransko delavnost, da končno
tudi ti dosežejo svetost naše cerkve.

V tem slučaju -- zdi se nam -- imel bi
škof Strosmajer proložiti svoj škofovski sedež
iz Djakova v Sarajovo, da tako s svojim vpli-
vom pripomora k razširjanju sv. evanjelija
med prebivalci teh zemlja. Istinito bi njegova
navzočnost v glavnem mestu Bosno nemalo
pospeševala katoliške koristi. Vendar bo hr-
vatskemu prelatu težko se ločiti od svoje
stolice in škofija djakovske, ki jako po-
trebuje njegova očetovske skrbi. Smemo pa
upati, da skrbljivi škof ne zamudi niti tru-
notka, marveč da se hoče žrtvovati vsestran-
sko in vedno, kjerkoli to koristi sv. cerkvo
zahtavajo.

Brezdovmno znana vam je skrb, katero
upotrebljuje, škof Strosmajer zidanju in lepša-
nju cerkve. Vže dvanaest let delajo krasno
katedralo ali prestolico v Djakovu, ki ima biti
sezidana in oklicana po umetnih načelih naj-
imunitnejših stavbarjev. Denarja za tako pod-
jetje porabilo se je vže nad 3 milijone frankov.

Ali pretekla bodo še tri ali štiri leta,
predno bo dovršeno to vatikansko delo. Škof,
ki tujcem skazuje hišo božjo, na katero je po
vsej pravici pouosen, navadno pristavlja be-

sede: „levo vam hrana katoliških Jugoslo-
vanov.“

Po vsem tem smemo se toraj z veseljem
nadejati, da tudi v Bosni in Hercegovini na-
poči našej veri nova boljša doba, da se ondi
kmalu sezida Gospodu žetvonik, pred katerim
se bodo pripogibala vsa kolena. --

Schönerer in nemški študentje.

Nemško-narodna stranka v Avstriji misli,
da je menda prišel čas, ko smo krinko z
obrazu snoti. Obnašanje nemško-narodnega
študentovskega društva na Dunaju je bilo --
tako, da je bil cesarski namestnik doleno-
avstrijski primoran, razpustiti ga. Ob enem
pa je poslanec Schönerer v državnem zboru
dvakrat zapored rekel, da si Nemci v Avstriji
želó že skoraj z Nemčijo združeni biti. To
nas ni nič iznenadilo, in ne boimo z rokami
nad glavo vkap tleskali; v naših očeh je
Schönerer še vedno bolj spoštovanja vreden
mož kakor mnogi iz onih, ki ga zdaj na laž
postavljajo, ter se kakor Petar med petelinov-
vini petjem zaklinjajo, da Schönererja ne po-
znanjo, in da ni govoril v njihovem imenu.
Schönerer se ni ukdar po vladnem vstru ob-
račal, in je vladnim možem zmirom jako do-
boto pravil. On je vse iz družega losa izrezan,
to drugi ustavoverci, in da je imel pogum,
to povedati, kar bi si noben drug ne bil upal,
to se mu ne sme v sramoto štati.

Zdaj ga obsipajo od vseh strani s plami
in telegrami, in se rotó, da so vsi dobri Av-
strijci, da ni nobeden kaj takega govoril.
Schönerer pa je še pozneje rekel v državnem

Črtice o ruskej cerkvi in njenih sektah.

(Konec.)

„Razkolniki so s kritičnim očesom gledali
na novotarjce, katero res v marsikaterem ozru
niso bile primerne narodnim potrebam ali oni
so kritikovali tudi staro in zato so oni po-
slednji čas raje imonujejo kar kristjane kakor
staroverce. Nagujajo h kritiki je pri brezpo-
povecih, najštevilnejšaj razkolniškej sekti, tako
močno, da so je kar naravnost izjavilo užo v
„Ustavu“ riških (Riga) tedosejencev l. 1820.
„da so produkti uzakouli mnogo krivičnega.“
Še celo spisi svetih očetov in apostoljnov ni-
majo pri brezpopovecih neovrgljivo voljave. Oni
hočejo imati povsod alegorični misel. Svobodno
razlaganje virov krščanske vere pa izhaja po-
sebno iz njih osnovnega pojma verskih nazorov.
Mislijo namreč, da je Antikristovo gospodstvo
uže nastopilo, a pod Antikristom razumovajo
soglasno svojemu alegoričnemu načinu razla-
govanja duh občinstva, krivoverske stanje cer-
kve, duh zloversja itd. ne pa človeka; in ta
mislal je zdaj priljubljen tema v brezpopov-
skih razgovorih.

„Antikrist je po njih mnenji duh večnega
pogubljenja ter živi in deluje pred vsem v ose-

bah posvetno vlade, v vladarjih, ki so glavna
podpora obojzalne cerkve, katero razkolniki za-
nikujejo. Zategadelj misli večina brezpopovcev,
ki so je pa poslednja leta še pomnožila, da
je molitev za svetsko oblast „bogumsko iz-
ročilo in ostudno razumljenje.“ S početka tega
stoletja so tako postopale le skrajne sekte,
zdaj so pa užo tudi popovi pod vplivom ideje
o duhovnem Antikristu začeli opuščati molitev
za oblast in popovski starobrodni zbor je
sklenil l. 1868 v Beloj Krinici „da se imajo
oni, ki molijo za oblast, odločiti od cerkve.“
Lzmej popovcev molijo za svetsko oblast le
kupci, kmetje pa ne dopuščajo te molitve. Pri
zboru na rogovškem pokopališču l. 1864 so vsi
navzočni, večidel kmetje, glasovali proti mo-
litvi za svetsko oblast.

„Posebno znamenito je tudi, da so skoraj
vsi popovi pred nekaj leti sprejeli osnovna
načela brezpopovščine, katere jih končno go-
tovo privedo v posledajo. V takim mislu so
vplivali na razkolnike „strankarje“, kažó jim,
da v molitvi za dodeljanje zmage oblasti nad
protivniki oni prosijo tudi za zmago nad svo-
jimi „strankarji.“

„Razkolniki trdijo dosledno po svojem du-
hovnem načinu razlagovanja, da je cerkev du-

hovna ter da je zidana v našem kroju in njen
vrhovni poglavar je sam Kristus. Zategadelj
zanikujejo potrebnost duhovnov. Mnhi in nuno
imajo le voljavo kakor pisatelj, učitelj itd.
Tudi mašnikovo posvečevanje imajo za novo-
tarjce, vvedeno po Nikonu, govoroč, da so bili
pred njegovim časom samo učitelji. Poslednja
je deloma tudi zgodovinsko potrjena (111);*)
tako je n. pr. na Pomorji vse službe, izvzemiši
liturgije, opravljal kak laik in sploh so imeli
tam župljanje prvo besedo v cerkvenih zade-
vah; zatoraj so bila na Pomorji tudi tako
ugodna tla za brezpopovsko sekto. Iz zakra-
mentov so obdržali brezpopovci samo krst in
pokoro ali delveci teh dveh zakramentov (?) so

*) Ravno ta Jurov piše na drugem mestu:
„Iko v prvaj dobi ruska ugodovina ni ja duhovna
lahkal „svat“ in zatoraj so bili odgovorni pred
njim, pa ne samo duhovna ampak tudi osobe vido
hierarhije. Tako n. pr. si je v Novgorodu narod
lahkal nekatera vladika brez vsacega cerkvenoga
vokoploženja. Popo, katero je narod lahkal ja
tudi on sedil še celo v cerkvenih rečah in taki
popje so bili naravno v vsadž neodvisnost od svo-
jih duhovnih nadelulokov, škofov, od katerih dosti-
krat so v vsadžko nubo bili posvečeni.“ To so
nekake šindno glas na „staro-rusko patrihalno
cerkev.“

zboru, da pri svoji trditvi ostane, in da zunaj zbora to tudi hoče dakazati. Pri njegovem značaji mu vjamemo, da je resnico govoril, in bi prej nasprotno izjavo za več ali menj oportunitetne in hlinjene smatrali.

Da med nemškim kmetiskim ljudstvom ni veliko simpatij za Prajse, to je znano; drugače pa je v mestih. In kakih nazorov so študentje nemški, to je videl vsak, kdor ni slep, že davno. Če so bili sedaj na Dunaju, kjer so vsikdar podpirali nemški duh i nemški živelj v Avstriji, primorani razpustiti dunajsko študentovsko društvo, potem si smemo misliti, da so morali za to govoriti tehtni uzroki.

Mi ne bomo po navadi „ljubl. Tagblatta“ in drugih sorodnih listov, ki so nas tolikrat po krivem sumničili, policije ščuyali na Schönererja in nemške študente, vendar se nam vsilujeta pri tem dva pomisleka.

Prvič bi poslanca Schönererja prašali, kako je to, da ravno Nemci v Avstriji niso zadovoljni? Saj so vendar pred vsemi drugimi privilegiran narod, saj imajo v naši polovici vsako prednost, ki si jo le misliti zamorejo. Kdaj se jim je v narodnem oziru še kak las skrivil? Ali jih niso varovali kot angelji varhi razni pravdniki in drugi mogočni možje vseh dežel?

Če so že Nemci nezadovoljni, kaj hočemo še le mi Slovani reči? Kako srečne bi se mi šteli, ko bi bili v njihovem položaju!

Drug pomislek pa je ta: Kaj porekó zdaj tisti nemškutarski obrekovalci a la „Laib. Tagblatt“ in drugovi, ki so vedno nas Slovane kot veleizdajalce sumničili, in od tega obrekovanja svojo žalostno životarenje ohranili? Pezdir v našem očesu so videli, bruna v svojem očesu pa niso videli. Hinavci! Izderite prej brun iz svojega očesa, potem glejte, kako boste pezdir iz našega očesa ven spravili.

Politični pregled. Avstrijske dežele.

V Ljubljani 27. decembra.

Cesar se 2. januarja iz Budapešte vrne na Dunaj in potem bode po naznanilu dunajskih listov takoj rešena tudi ministerska kriza. Vstavovorni listi želé, da naj bi ostali dosedanji ministri, vradna „Mont. Revue“ pa piše, da noben izmed njih ne bode ostal v novem ministerstvu. Iz Budapešta se naznanja,

da je bil Potočki že v jeseni od cesarja pooblaščen sestaviti novo vlado, da pa takrat te važne naloge ni hotel sprejeti, češ, da dosedanji ministri z dosedanjim državnim zborom najlaglje shajajo. Novo ministerstvo bode nekakšno zavezno in se bode boje naslanjalo na Poljake, Čehe in velike posestnike. To so ob kratkem naznanila o ministerski krizi; so li resničnejša od drugih, ki so se o tej zadevi že tolikrat nahajala po raznih listih, tega si nihče ne upa trditi.

Cesarjevičev Heraldo poročajo bavarski listi, da se bode zaročil z najstarejšo hčerjo saksonskega princa Jurija, princesinjo Matildo.

Pogodba s Turčijo zasedanja Bosne in Hercegovine neki ne bode omenjala ampak zadevala samo Novipazarski okraj, kterege bode pa oskrbovala še Turčija; za red bodo skrbeli vojaki avstrijski in turški, v bolj važnih krajih, kakor v Novem pazaru, Sjenici in Mitrovici pa bodo samo avstrijski vojaki nastavljeni.

Za tržaški mestni zbor se bodo pričele nove volitve 12. marca 1879. Magistratu se je zaukazalo, da mora dotlej vse potrebno vravnati, zlasti sestaviti imenik volilcev.

Vnanje države.

Bulgarska skupština se snide 6. januarja 1879 v Tirnovi, da osnuje vstavo bulgarske kneževine, potem pa izvoli svojega kneza. Bulgari menda želé, da naj se izvoli ali general Ignatiev ali pa knez Dondukov-Korzakov. Od druge strani pa se poroča, da naj bi po želji carovi bulgarski knez postal angleški princ in vojvoda edinburški, ki ima edino hčer carovo za ženo.

Med Rusijo in Turčijo so se pričele obravnave zaradi izvršitve sanstefanskega miru. Ko se Rusi od Carigrada odmaknejo, bode Turčija kot prvi obrok vojne odškodnine plačala 100 milj. rubljev.

Turški veliki vezir Keiredin paša se bode moral neki umakniti Said-paši, ki je poseben ljubljenec sultanov in ima že sedaj povsod prvo besedo. — Prebivalci skaderski so vlado turško prosili, da naj jim pusti dosedanjega nedavno domu poklicanega guvernerja Husein pašo, ki je eden najhujših protivnikov berlinske pogodbe in glavni vzrok, da Črnogorci še zdaj niso dobili Spuža in Podgorice.

W Afganistanu so velike zmešnjave; Emir je pobegnil iz dežele, kjer so nekteri rodovi njegovega sina Jakub Kana oklicali za emira. Vojska zaradi slabega vremena dosti ne napreduje.

Izvirni dopisi.

iz Celja.* (Čitalnica.) Pretečeno nedeljo, 15. decembra, je obhajala naša čitalnica svoj redni občni zbor. G. predsednik dr. Srnc sprgovori nekoliko o društvenem življenju v naši čitalnici pretečenega leta ter navede nekatere vzroke, zaradi katerih je bilo čitalnično življenje v tem letu bolj mlačno. Med drugim je bila po mislih g. prvomostnika tega kriva letošnja vojska v Bosni, kamor je moralo odriniti več udov in predsednik sam; kriva je bila pa tega tudi nesloga med mnogimi udi. Opominjal je nadalje g. ravnatelj vse ude čitalnične k složnemu delovanju. Dasiravno pa je bil stan naše čitalnice v tem letu nevgoden, se je vendar večkrat oglasila, ter storila, kar je tirjala čast našega naroda. Poslala je posebno deputacijo 3 udov k Bleiweisovi svečanosti v Ljubljano in izvolila v občnem zboru 17. nov. 3 za naš narod mnogo zaslužne može v svoje častne ude (kar je „Slovenec“ že poročal). Diplome so se po posebnih deputacijah častnim udom že izročile. 11. decembra sta se podala 2 gospoda čitalnična uda na Ponikvo, da izročita diplom č. g. župniku Terstenjaku. G. župnik je izrazil pri tej priliki željo, naj celjska čitalnica vedno krepkejša prihaja ter bolj in bolj raste. — V nedeljo 15. decembra pa so se odborniki in nekteri udje čitalnični poklonili svoji starosti g. dr. Štefanu Kočevarju ter njemu izročili častno diplomu. 4 udje so se potem odpeljali v Laški trg, da enako odlikovanje izročé prečast. gosp. nadžupniku Ant. Žuži. Ta 2 gospoda, dasiravno že v letih (g. dr. Kočevar je v 70., g. Žuža pa že v 79. letu svoje starosti, in zdaj nar starejši duhovnik naše vladikovine, pa še vedno marljiv in delaven!) — dasiravno sta že v taki starosti, v kateri se drugi vsemu narodnemu gibanju najrajše popolnoma odtegnejo ter radi v „ljubem miru“ živijo — se še zmirom kaj živo zanimata za narodno

*) Za zadnji list prepozno došlo. Vred.

laiki. Obhajilo, katero razumejo v duhovnem pomenu, se nadomestuje z navadnim kruhom.

„Tedad so brezpopovci precej zelo podobni verskim racijonalistom, ker ravnaajo svoje življenje ne po verskej nraavnosti ampak po navdihovanji lastnega srca, katero pa Kristus sam navdihuje. Dolžiti jih v privrženosti k črki je ostanek še prav nedavnega časa, ko so se mej njimi in pravoslavniimi verteli prepiri o vnanjostih kakor o dvoprstnem pokriževanju, o petih prosoforah mesto sedmih pri liturgiji itd. Zdad pa zamorejo pravoslavni dolžiti razkolnike zaradi svobodnega razlagovanja sv. pisma ne pa zaradi črkojedstva. Da še več, zdad dolže brezpopovci, naglaševaje svobodo razuma v verskem prepričanji, pravoslavne v črkojedstvu.

„Vse to pa velja le o navadnem, srednjem brezpopovcu, t. j. predstavitelju ogromne večine razkolnikov. Nahajajo se pa še tudi razkolniki s prav rezko primesjo racijonalizma mej „beguni.“ Pri svojih tendencah k neodvisnosti so oni došli do ideje, katera jih osvobojuje od vsacega spoznanja potrebnosti krščanskega

učenja. Oni pravijo, da je Antikrist uže zdavnaj prišel in da so se prorokovanja božja o cerkvi uže spolnila ter da živimo zdaj v „bodočem veku.“ Vstajenje mrtvih se vrši v vsacem po razmeri njegove blagočestnosti in zagtedelj se vse, kar so aposteljni in očetje pisali, nanaša na prošlo; v zdajnosti je pa jedino merilo pravice — vest samega verujočega. Najbolj racijonalistične vrste v razkolu, ki se skoro nič ne ločijo jedna od druge, so „nemoljaki“ (njh osnovatelj je bil donski kozak Zimio) in „vozdhanci“ (zdihovalci). Njih učenje je osnovano na „dobah veka.“ Od l. 1666 sim traja uže vek sv. Duha in zatoraj se dopušča samo molitev v duhu. Ker je pa zdaj uže „bodoči vek“, zato ni treba ni cerkve, ni zakramentov ni obredov. Zametovaje cerkev, zametujejo oni tudi oblasti, pokroviteljice cerkve. Ta sekta se zmerom bolj razprostranja. „Teraj se staroverci ne morejo imeti za nevedneže, zakorenele v črki. Naprotiv, brezpopovščina oznanjuje verski racijonalizem, ona vleče na-se tudi ostale vrste razkola, katere se bodo gotovo nanjo izlile, ker jih pri po-

maojkanji vsake hierarhije nič ne vtrjuje v njih verskih nazorih.“

Razkol je na Ruskem državno prepovedano verstvo ali v nekaterih krogih se uže dela na to „da bi se v interesu vlade in ruskega občinstva kakor kmalu mogoče uničilo izključljivo položenje razkolia.“ Vzroki se navajajo 1) ker je očevidno da so vsa prizadevanja pravoslavnega duhovenstva (če je sploh kaj prizadevanj) nezmožna oslabiti razvitje razkolia 2) ker se razkol zmerom razprostranja, in 3) ker je škoda, da bi bile take umske zmožnosti, kakor se razodevajo pri razkolnikih, zgubljene za celi ruski narod. To bi se po naše nekako reklo: Če ruska vera nima moči, da bi premagala te sekte, naj pa sekte njo premagajo.

Če se tedaj racijonalizem uže zdaj, ko ga državna oblast z vsemi mogočimi sredstvi ovira, tako zelo razprostranja mej pravoslavniimi, koliko bolj se bo še stoprv tačas, ko se mu dovoli prost izhod. Tudi ruska cerkev nam bo dala kmalu dokaz, da je posledica vsake „cerkve“, ki se odloči od Cerkve, zidane na skali — prejšnji ali poznejši propad v nevero.

naše življenje pa tudi mnogo pomagata k njegovemu vsestranskemu prospehu.

Toda na dalje o občnem zboru. Po tajnikovem in blagajnikovem sporočila se je volil novi odbor, kateri se je v prvi svoji seji 20. decembra tako-le konstituiral: Predsednik čitalnišča: dr. Srnc, podpredsednik: prof. Ivan Krušič, tajnik: mestni kaplan J. Žičkar, blagajnik: prof. in dež. poslanec M. Žolgar, knjižničar: učitelj Lever; nadaljni odborniki dr. Kočevar, cesarski svetovalec, dr. Filipič, koncipient, Iv. Žuža, rudar, Fr. Krašovic, pozlatar — namestniki pa gg.: Slanc, Zupančič in Lavrenčak. Odbor je sklenil, da se 6. in 19. januarja 1879 napravijo veselici, in sicer 6. jan.: tombola in ples, 19. jan.: pa petje, deklamacija in ples — vsako sredo imamo tako imenovane „tihe večere“, 23. jan. se ima objaviti izvanreden občni zbor, da se čitalniška pravila spremenijo. G. dr. Štefan Kočevar je čitalnici daroval 20 gl.; za to blagodušno darilo mu je odbor izrekel prisrčno zahvalo. Čitalnica si je naročila za prihodnje leto 17 raznih novin in listov. Bog daj, da bi si celjska čitalnica v novem letu krepko opomogla naj bi knji pristopili še drugi celjski Slovenci, ki se ji še vedno z neko nobleso odtegujejo, naj bi med odborniki kakor med udi vladala lepa složnost: le tako moremo napredovati če vsi vstrajno pa složno postopamo.

iz Celja, 26. decembra. († Jožefina Geigerjeva.) Včeraj na božični dan, je bila z veliko slovesnostjo pokopana gđ. Jožefina Geigerjeva, hči ranjega Jožefa Geiger, dobro znanega bukoveza in knjigotrčca v Celju. Leta mož, rojen v Teplu na Českem, je prišel brez vsega premoženja okoli leta 1820. v Celje, ter začel tržiti s papirjem, peresi itd. — pozneje tudi vezati knjige. Živel je jako trezno, ravnal na vse strani pošteno; kaj čuda toraj, da se mu je premoženje vidoma maožilo? Pred nekaterimi leti umrje, ter zapusti vso svojo lastnino edini hčeri Jožefini; ta pa je ostala samskega stanu. 23. decembra t. l. je umrla. V sled svoje oporoke je postala velika dobrotnica naši do zdaj zapuščenim nemški cerkvi.

Vse premoženje — po odbitih stroških za uboge, druge dobre namene, za pogreb — se ceni na 150.000 goldinarjev. Ta denar se ima razdeliti na 3 enake dele. Eno tretjino dobi njena žlahta po očetovi strani (prebiva na Českem), drugo tretjino njeni sorodniki po materni strani (na spodnjem Štajerskem) in eno tretjino, toraj okoli 50.000 gl. tukajšnja nemška cerkev. To Vam je božičnica, da se ima enaka iskati po širokem svetu!

Zdaj se bo vendar enkrat dozidal tolikanj potrebni zvonik pri nemški cerkvi, zdaj bo dobila cerkev krasno zvonjenje, nove orgle, se bo nemškemu pridigarju postavilo prijetno stanovanje. Lahko si tedaj mislite, kako po vsem mestu ranjko dobrotnico hvalijo; kajti, če bi ne bila ona te cerkve tako bogato obdarila, bi se na dalje dozdašnji dimniku podoben zvonik, čepel na strehi nemške cerkve, in bi se bilo najbrž moralo od novega zvonika to zidovje, kar se ga je že postavilo, zopet podreti. Mesto zvonika gotovo ne bi bilo zidalo ob svojih stroških, ker ima preveč dolgov. Tukajšnji mestni hranilnici dolžuje nad 100.000 gold., ktera menda želi, da se ji dolg prej ko prej poravnna. Mestni zastop je toraj že pred nekaterimi mesci pooblastil mestnega župana, g. dr. Neckermana, naj v Gradcu potrebnih denarjev za poravnanje teh dolgov poišče; toda ni se še zvedelo, ali so mu toliko svoto posodili ali ne. — Ranjki Jožefini pa je dobrotljivi Bog že gotovo stotirne povrnil, kar je v

olepšanje hiše božje in v slavo Narvikšemu na zemlji storila. — Geigerjevo kajigovezarno prevzame tukajšnji knjigotržec g. Drexel, ki je protestant, sicer pa poštenjak. —

iz Glamoča, 12. decembra 1878. (Selitev v Glamoč, tukajšnje bivanje in sprejem novincev 8. t. m.) Glamoč to mesto je že marsikteremu presedalo, kdor ga je videl ob času, ko je bilo osvojeno. Leži namreč na strmih griču, čegar podnožje je visoko ležeča krog in krog od hribov vsake narave različnosti obdana pijanjava, ktera stori okolico nekako divjo in zapuščeno. Tukajšnje podnebje smo že takrat sodili mrzlo, ko smo bili prvič tukaj, kar smo zdaj še bolj prepričani, zakaj ako pojde tako naprej, bomo morali skoz okna hoditi na ulice, ktere so zdaj bele pa kdo ve, kaka nesnaga bo v tistih poznejih ko mraza in snega ne bo. Tukaj sim tedaj se je vsled brigadnega povelja tretji bataljon kranjskih vsake vremenske nezgode utrjenih vojakov 1. grudna preselil. Pot do tje nam je bila nekoliko že znana. Do roba onkraj hriba kake 4 ure daleč od Livne je bila od zadnje ekspedicije pred dvema mesema nespremenjena; se ve, da to ni pot temuž ozka gručasta steza ob strmih prepadih torej zlo težavna in posebno za konje prav nevarna, ki so bili ta dan težko obloženi. Večkrat je kateri pod težo bremena padel, velika sreča, da se to ni zgodilo v hribu, ker zgubljen bi bilo vse. Prišedši unkray hriba vidilo se je da narava vso svojo jezo razliva na tukajšnja tla; ko namreč ob času vrnitve v Livno ni bilo dobiti kapljice vode, ki bi bila zlata vredna, je stalo zdaj po dolini, kakor daleč oči peljejo, jezero, kterege valovi so v ravno ta časem viharju vzročili bobneče šumenje, kar je bilo očitno znamenje, da stoji voda vsaj par sežnjevisoka. Gore so bile skoraj do podnožja s snegom pokrite, ob podnožji so bile viditi semtertje čeda drobnice, ktere je čuval divjaku podoben „čoban“ (čednik) in zopet dalje konji, ki so se pasli brez pastirja. Tam se je zopet razprostiral temen gojzd in malo naprej golo kamenje. Ko smo pustili jezero za hrbtom, ležala je pred nami, kakor se mi je vidilo, radovitna planjava, ktera je pa bila zopet kakor z ruskimi štepami omejena. Kdor toraj naravo v vsej njeni divji romantiki viditi želi, ni samo ravno treba iti v gojzde Brazilije, ne k jezerom gorate Švice, ne k divjim narodom in nomadom peščene Arabije, ne v nerodovitne hribe severne Lapije, vse to nahaja v „Novi Avstriji“. Poleg vse te selitve nam je še sneg pot posipal, toda v obliki pravilno izdelanih zvezdic, kar še nikdo ni vidil, mislim torej da se tako potovanje med naj bolj spomina vredne pristejati sme. Zvečer 2 uri v noč še le pridemo v težko pričakovani Glamoč, kjer biti si je že vsak želel, da si privoščim počitek in zadosti vpijočemu želodcu, kar se je proti 11 uri po noči zgodilo; ali ko bi šlo na izbirek, bi se skoraj vsi najrajši vrnili. Drugi dan si je semtertje kateri želel sprehoditi se po mestu in si ga ogledati, ali eno uro v tukajšnjih ulicah zadosti enemu dnevu v Ljubljanski zvezdi, ker na velikem tergu bi bilo nevarno za kozo, da bi se ne ubila. Sobe, v kterih smo ustanovljeni, so najbolj podobne našim „puštbam“; za čisti zrak v tistih skrbijo razpoke v zidovji, skoz ktere se po dnevu solnce vidi, in pomanjkanje šip, ktero nam prihrani delo vsakdanjega izraščevanja. Ker je zidovje sploh z ilovico ometano (apna tukaj ne poznajo) smo tudi z zelenjavo preskrbljeni; trta raste namreč iz vsakega kota, tako da imamo

dvoje letnih časov, zunanaj zima, z notraj pa spomlad. Za ležišča imamo, en mož polovico odeje in slame v toliki meri, da imajo samo male živalice v tisti prostor za svoje zavetje. Poleg vsega tega so pa prebivalci sploh Turčini in v vsi Bosni na prvi stopnji zločestva, toraj je število in moč straž v primeri največjih vseh družih mest v Bosni in tukaj bomo, kakor je za zdaj odloženo, cele tri mesce. Vse to bodo poskusilo tudi novinci, kterim se je življenje prehitro spremenilo, ker še niso vtrjeni ne v številu vremenskih nezgod, ne v potrpljenji. Tiste smo sprejeli 8. t. m. zvečer kateri dan so namreč prvič skušili, kako se pri tešč želodcu 8 ur koraka ali maršira. V polajšanje zadnjih ur njih smo jim šli naproti in jih prepevaje in vriskaje pozdravili, da bi jim prvo žalost odpravili; drugo polajšanje je bilo, da smo jim odvzeli semtertje puško ali kaj družega, ker marsikteri se je že v dve gube držal, in ko so prišli v stanovanja, čakala jih je kuhana južna in večerja skupaj. Ker se je število beguncev vrnilo, bi imeli marsikako priliko vbogajme deliti, ker isti se le ob beračiji žive in v tropah semtertje hodijo.

Domace novice.

V Ljubljani 28. decembra.

(Zadnji večer letošnjega leta — Silvestrov večer) napravi čitalnica po priljubljeni večletni navadi veselico, katere program šteje 11 večidel šaljivih toček za petje in domači orkester, vrh vsega tega pa bode tudi še loterija. Vse točke so nove in ena lepša memo druge. Vabijo se na to veselico, s katero staro leto slovó jemlje, vsi častiti udje čitalnišči, pa tudi „sokola“ in „dramatičnega društva“, katerim je tud vstop prost; po udih čitalniških vpljani gostje plačajo 60 kr. vstopnice. Razposlani program bode udom na drobno naznanil, kaj se bode pelo, godlo in deklamovalo.

(Gospodarji, ki žete ruskega lanu), naj se zaduji čas do svečnice pismeno ali ustmeno oglasijo v pisarni družbe kmetijske, da bode vedela, koliko naj ga naroči.

(Iz seje deželnega odbora dne 20. t. m.) Vино- in sadjerejska šola na Slapu se pogojno pooblasti, da pošlje razne vinske trte, sadna drevesa in pa razna v šolskih vinogradih na Slapu pridelana vina na razstavo v občni zbor Kranjske kmetijske družbe meseca januarija prihodnjega leta; — obračuni dohodkov in stroškov šolskega posestva Slapske vino- in sadjerejske šole leta 1876. in 1877. se odobrijo in lastniku šolskega posestva grofu Karolu Lanthieriju v potrjenje pošljejo; — predlogu okrajnega šolskega sveta za povišanje nagrade pomočnega učitelja na ljudski šoli v Planini pri Vipavi se pritrđi; — siroti necega šolskega učitelja se do prihodnjega deželnega zbora dovoli 50 gold. letne milosčine iz normalno-šolskega zaklada; — na dopis zaradi definitivnega potrjenja sedanjega provizoričnega učitelja na ljudski šoli v Horjulu se deželnemu šolskemu svetu odgovori, da naj se učiteljska služba v Horjulu zaradi definitivnega imenovanja učitelja razpiše; — mestnemu magistratu v Trstu se piše v zadevi pošiljanja Krajskih najdencev iz Tržaške najdenišnici v rejo na Kranjsko; — na dopis c. kr. deželne vlade za podporo po silni povodnji poškodovanim krajem okoli Cirkaica, Loža in Planine in pri Loškem potoku (v Kočevskem okraju) se vladi odgovori, da deželni odbor hoče omenjenim krajem kolikor mogoče iz deželnega zaklada pomagati, ko dobi potrebne popise in razkaze škode in poškodovanih, deželna vlada

se pa naprosi, da se obrne tudi na visoko vlado za pomoč iz državnega zaklada.

(Priporočilo listov.) Jezičnika XVI Leto v katerem so v slovstvenem oziru spisani ranjki slovenski pisatelji Matej Ravnikar Poženčan, Matija Vertovec in Mihael Verne, dobiva se v nekterih posebnih odtiskih na prodaj pri g. M. Gerberju à 70 soldov. Kaj več o njem prihodnjič.

Das Recht. Politisches Organ für conservative Interessen. Ta dobri katoliški list v nemškem jeziku bode po novem letu v VIII tečaju v Požunu (Pressburg) izhajal zopet kot dnevnik in bode veljal po pošti celoletno 12 gld. in polletno 6 gold. brez koleka (za ktere se plača posebej za vsaki list po 1 gld. Kar je „Vaterland“ tostran Litave, to je v nekoliko manjši meri „Recht“ junstran. Vrednik mu je Karl Otocška (Pressburg, Vier-eimergasse Nr. 176.)

Čech t. j. politički dnevnik, ki izhaja v Pragi, in stane po pošti celo leto 15 gld., polletno 7 gld., 50 kr. Z dobro vestjo se sme reči, da je to doslej najboljši politički dnevnik med katoliškimi Slovani, in se torej priporoča vsem, kateri umejo česki. Naročnina se pošilja — najbolje po poštinih nakaznicah — na administracijo „Čecha“ v Pragi (řetězová nlice č. 5. nové).

(Malo za duše v vicah.) Nekdaj so šolarji imeli več praznikov, in med njimi je bil tudi vernih duš dan. Nova maloverska doba je pa ta dan učencem v šolski dan spremenila. Sedaj se vendar bere, da je na priporočbo okr. šol. sveta dež. šolski vrad privolil, naj se prihodnje v naših mestnih ljudskih šolah dopoldan omenjenega godu prišteva med praznike, da bo torej šola le popoldan za tiste, kateri doživijo! Kaj pa v družih nižih in viših šolah?

Razne reči.

— Po povodnji poškodovanim posestnikom v cirčniškem in planinskem okraju so cesar iz lastne blagajnice darovali 3000 gl.

— Narodna čitalnica v Mariboru bode imela jutri 29. t. m. popoldne ob dveh svoj sedmi občni zbor. Po izrednem občnem zboru prenarajena društvena pravila je c. k. namestništvo v Gradcu potrdilo.

— Iz Dol se piše „Slov. Gospodarju“, da so ondi toliko vina pridelali, da je posede zmanjkalo in ga nekteri še zdaj deloma imajo v kadeh. Kupcev ni, in kar še jih je, gre navadno v sosedno Krško po vino. Temu pristavimo, da na Ogorskem krčmarji vino točijo po 4 kr. liter in za 45 kr. pola škaf pred pivce postavljajo!

— Šematizem lavantinske škofije za l. 1879 prišel je že na svetlo in se od dosedanjih odlikuje v tem, da ima na čelu glavnejše črtice o sedanjem papežu in vrsto kardinalov sv. rimske cerkve, nadškofa solnograškega in potem škofa domačega. Na koncu je pridejano natančno naznanilo, do kdaj da morajo duhovni pastirji raznotere zapiske itd. izročiti svojim višjim vradom, kar je za točno vredovanje jako potrebno in koristno. Tudi to je jako prilično, da imena duhovnikov niso samo vredjena po črkah, ampak tudi po kanonični starosti. Duš šteje lavantinska škofija 458.197, fara 189, lokalij 31, kaplanij 201 (od katerih jih je 40 praznih) privatnih beneficij 6, duhovnikov 490 in sicer 383 delavnih in 51 pokojnih duhovnih pastirjev in 56 v drugih službah nastavljenih. Vseh cerkva in kapelic je 672.

— † V Gradcu je 23. t. m. umrl č.

o. Elekt Strah, roj. l. 1848 v Tehaboji fara sv. Križa poleg Turna na Dolenjskem. Bolehal je že več časa. Naj bode vsim sošolcem priporočan v molitev.

— Pustite male k meni. „Ruskij Mir“ pripoveduje sledeči slučaj: Neki činovnik ali vradnik živeč v Simeonovski ulici v Petrogradu umre v skrajni bedi, zapustivši sedemletnega dečka, triletno hčerko pa dete materi na prsih. Po njegovi smrti ostanejo pri gosposinji, ktera jim je dajala stanovanje iz milosti; toda čez mesec dni odpovedala jim je stanovanje. Poleg vse te reve zmanjka jim potrebnega kruha. Nekdaj poprosi deklica pri bratu si kruha, ali revni deček ni vedil, s čim bi utolažil sestric. Vmislil si na to koj: Prošnjo sklone napisati na Boga, da bi jim on poslal pomoči. Napiše tedaj pismo, ter ga odnese sedemletni deček da ga vrže v poštno ladjico ne daleč od njihovega stanovališča. Ali kolikor se je tudi trudil, lista ni mogel vreči v skrinjico, ker premajhen ni mogel doseči do vrha. Tedaj gre mimo neki duhoven. Misleč, da se dečko šali, postoji, ter na vprašanja, kaj da počenja, odgovori, da hoče da vloži pismo. Svečenik se začudi vidivši, da je pismo nezapečaten napisan na koscu papirja. Vzemši to pismo prebere iznenadjen sledeče: „Ljubi Bog, moja sestra hoče jesti; Ti pošlji meni tri kopejke (krajcarje), da jej morem kupiti kruha“. Duhovnika je to osupnilo, pa izprašavši otroka se prepriča o resničnosti njegovih besedi ter koj pomaga po svoji moči ubožni družini. Ali s tim ni zvršil še svoje pomoči. Zadnje nedeljo po sv. maši začne govoriti o usmiljenju in o podpiranju bližnjega, in govoreč o tej dolžnosti postavi poleg sebe dečka, in da dokaže, da se nahajajo v največji potrebi in da so vredni krščanske podpore, pokaže na dečka in vse pové, kako da ga je našel, prebravši ob enem tudi pismo. Potem je šel po cerkvi pobirajoč miloščino za revno družino in v kratkem ča. u nabere poldrug tisuč rubljev. Po takem načinu je bila molitev otrokova uslišana od Najvišega. (Obzor VIII, 294.)

— Največa evropska in ameri-kanska mesta. Po najnovejših statističnih naznanilih dajo se v okroglem številu razdeliti evropska mesta tako le: I. razred z več kakor z enim milionom duš 4 mesta in sicer: London 3 1/2 milijona, Pariz 2 milj., Dunaj 1,050,000, Berlin 1,044,000. II. razred z več kakor pol milijona duš, 6 mest: Petrograd 680.000, Carigrad 650.000, Moskva 600.000, Glasgow 548.000, Liverpool 525.000, Manchester 500,000, III. razred s 500—200.000, 25 mest: Neapol, Birmingham, Madrid, Hamburg, Lyon, Masilja, Varšava, Dublin, Brusel, Budimpešta, Amsterdam, Leeds, Sheffield, Vratislav, Rim, Lisabon, Bukarešt, Monakov, Palermo, Bordeaux, Edinburgh, Barcelona, Kodanj, Milan, Draždjani; IV. razred s 100—200.000 duš 41 mest (Turin, Prag, Belford, Odessa, Bristol, Antwerpen, Brandfort, Firenca, Janov, Lille, Stockholm, Valencia, Drinopelj, Hull, Rotterdam, Kolin, Lipsko, Toloza, Stoke-upon, Trient, Benetke, Newcastle-on-Tyn, Gent, Kiev, St. Etienne Portsmouth, Kraljevac, Devin (Magdeburg) Nantes, Frankfurt, Sevilla, Dundec, Lättich, Oldham, Štuttgart, Hanover, Rouen, Hag, Kišenev, Bremen, Trst, Riga). Mest s 50—100.000 duš ima v Evropi 103, s 40—50.000 duš 67, s 25 do 40.000 ima 253 mest. Od ameri-kanskih mest ima Newyork čez 1 milijon duš, Filadelfia 820.000, St. Louis 400.000, Boston 342.000 Chigago 320.000, Rio de Janeiro 228.000 itd. (Cf. „Obzor.“)

Umrl so:

V vojaški bolnišnici od 8. do 14. decembra: Lovenc Kučko, vojak 53. pešpolka vsled splošne slabosti in Fr. Kohrmann, vojak 27. pešpolka za pljučnico. Od 17. do 18. decembra: Miha Bajec, čuv. o. 2 1/4 l., za božjastjo. Frančiška Soduik, nadz. o. 13. m., za davico.

Od 20. do 24. decembra: Miha Urbančič, hiš. pos. 67 l., za rakom. Dr. Janez Sojka, zdravnik iz Tužin 26 l., za krvotokom. Albert Bernot, kroj. o. 6 l., za davico. Jožef Krause, fin. nad. 80 l., za mrtuđom. Marija Muhar, hišna 50 l., za jetiko. Ivana Sojka, popotnica 24 l., za mrtuđom. Urša Kos, kancl. sluga v. 76. l., vsled starosti.

Telegrafične denarne cene 27. decembra.

Papirna renta 61.90 — Srebrna renta 62.95 — Zlata renta 73.— — 1860letno državno posojilo 113 7/8 Bankine akcijske 785 — Kreditne akcijske 229 7/8 — London 116 65 — Srebro 100.10 — Ces. kr. coltini 5.61. — 20 frankov 9.36.

Oroslav Dolenc,

svečar v Ljubljani,

priporoča svojo mnogovrstno zalogo čisto voščenih sveč, katere lepo, mirno in počasi gorijo in nič ne kapajo. Pohvalnih pisem imam na razpolaganje, kdor jih hoče videti. Boljši kup ne more nobeden svečar delati.

Priporočam se visokočastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom, posebno za

svečnico

in zagotavljam, da bom skušal vsakemu dobro in hitro postreči. (2)

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajski cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. spleh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtjih, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, kar je že veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Stoklenica

podukom o rabi vred velja 10.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, stoklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v stoklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, ho cenaje.

4. Anaterinina ustna voda, stoklenica velja 60 kr., in zobni prah, školica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, čurkov in drugega mešena iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homopatična apoteka, popolnem uređena po prof. Haager-ju:

1 stoklenica jagodič velja 10 kr.

1 stoklenica tinktura velja 20 kr.

Vsako naročilo se natančno po naročilu pripravi v zahtevanaj stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelo, škrofelnašne kóstne bolezni, sušice, kašelj itd., stoklenica velja 60 kr., z železnodijom 1 gl. Gospod G. Piccoli, lekarnišar v Ljubljani.

Kašelj in laška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri meseca zavžíval Vaše Dorschovo ribje olje z železnodijom. — Že po zavžitji nekoliko stoklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnoj zdravilnoj moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet pridobil. Zato moram to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštenemu podvetju. (12)